

Ҷәнтәрү Ялавә

Муркаш район хаҗачә

1944 җулхи җу уйәхән 5-мәшәнченпе тухать

41 (7783) №

Шәмат кун, 2010 җулхи җу (май) уйәхән 29-мәшә

Хакә ирәклә

Июнән 1-мәшә – Ачасене хутәлемелли пәтәм тәнчери кун

Ҷәнә вайә ачасене киләшет

Вәрентү

Пенсионерсем валли

Тәхәрмәшсен – экзамен вәхәчә

9 класран вәрәнсе тухакансен экзаменсем пусланчә. Енер 415 вәрәнене (вәсенчен 4-шә экзамена җамәллатна формапа) Мән Сәнтәр тата Муркашри ватам шулсенче математикапа пәрлехи муниципаллә экзамен тытрәс. Июнән 2-мәшәнчә – вырәс чәлхипе, июнән 10-мәшәнчә – җаваш чәлхипе экзаменсем обязательнай майпа иртәсә. Каласа хавармалла, 9 класран вәрәнсе тухакансем җак экзаменсене тата хайсен ирәкәпе суйласа илнисене пурне те Мән Сәнтәрти тата Муркашри ватам шулсенче округсем вырнашине кура тытасә.

географи (77) предметсеме.

Экзаменсен вәхәт тәршшә җапла: обязательнай майпа тытмалли экзаменсем 4 сехет пырәсә, обществознанипе – 3 сехет, биологи тата физика предметсеме – 2 сехет сурә, хими тата истори предметсеме – 2 сехет, географипе – 1 сехет сурә. Экзаменсем вәхәтәнче кашни ача уйрәм парта хушшинче ларать, пәр пүлөмре 15 ача пулмалла тата вәсемпе пәрле икә оператор. Пурә 9 класран вәрәнсе тухакансен 4-5 экзамен тытмалла. Анәсүсем сунатпәр пурне те.

А. ЛЕСКИНА,
район администрацийән
вәрентү, самраксен политики
тата физкультурә спорт
пайән тәп эксперт
специалисчә.

Ашшә-амәшәне пәлме

Шкулти лагерьсенче – пәр смена җеҗ

җуллахи каникул вәхәтәнчә шулсенче йөркеленекен лагерьсем – вәрәнүрен пушанна ачасен вәхәтне усәллә ирттермелли чи лайәхә мелсенчен пәри. Акә июнән 1-мәшәнчә тытәнса лагерьсем хайсен алакәсене усәс. Кун пирки тәпләнрех район администрацийән вәрентү пайән ертсе пыракан специалистчә А.Н. ДАНИЛОВА каласа пачә:

– Кәҗал та кашни шултах җуллахи каникул вәхәтәнчә лагерьсем усәлчәсә. Анча та ытти чухнехи пек икә-виҗә сменапа әҗлеттерме май килмест вәсене. Ку уқса-тенкә йитәвәпе җыханна. Апла пулин те лагерьсем пәтәмәшле вәрәненекенсен 31,8 процентне активлә канупа тата әҗпе тивәстәрәсә. Лагерьсенче миҗе ача пуласине вара шулта пурә миҗе ача вәрәнине шута илсе палартна.

– Мәлне йышши лагерьсем әҗлесә-ха апла пулсан?

– Шкул җумәнчи сывләха сирәплетмелли лагерьсем тата профиль лагерьсем җеҗ

уҗма палартна кәҗал. Әҗпе кану лагерьсене йөркелеме, каларамәр әнтә, уқса-тенкә сахалтарухипе, шел пулин те, май килмест.

Шкул җумәнчи сывләха сирәплетмелли лагерьсенче ачасене апатлантарасси республика бюджетәнчен уйәрса панә уқса-тенкәпе пулса пырать. Кунне пәр ачана 55 тенкәләх ситерәсә кунта. Профиль лагерьсене сүрекен ачасене апатлантарма уқса-тенкәне вырәнти бюджетран уйәрна. Пәр ачана кунне ситерме палартна сумма 30 тенкәпе танлашат. Лагерьсене 7-15 җулти ачасем сүреме пултараҗсә.

– Ачана шулти лагерь

Сәмах пурнаҗа кәрәт

Пулса пенси пирки шулкансене патшаләх софинансировани программипе хайсен пухәнакан пенси пайәсене хушма взноссем тәлесе пулса пенсие үстерме сәннәчә. Иртнә сул җак Программанә районти 127 сын хутшәнчә. җаваш Республикпе – 56 пин сын. Раҗсеййәпе – 2,5 миллион сын. Апла пулсан та взносене пурте тәлесе тәман. җапла вара патшаләх асәннә Программа йөркинә тытса пыракансене Раҗсеййәпе пурә 2,5 миллиард тенкә хушса уқса тәлерә.

Каламалла, җак уқсана 2009 җулта хайсен пулса пенсийәсем валли 2-12 пин тенкә тәленисем илсәсә. җапла вара патшаләх хайән җине илнә тивәсәсене җилпе вәҗтермест.

җак программәна Раҗсеййә пурәнәкан кашни граждинин кәме пултара. Взносене предприятити бухгалтерийә урлә тәрех куҗарма е кирек хәш банк урлә та тәлесе хывма пулат. Пәрремәш взнос хунә хыҗ-җан патшаләх 10 сул хушши ун җумне хушма финанс хушса пырать.

РФ Пенси Фончән районти управлений.

Муркашри «Путене» ача садне мән пурә 210 ача сүрет. Ачасем ыра-сывә усәр тесе вара кунта кашни воспитатель тәрәшат.

Акә кәҗән ушкәнара та пексене валли тәрлә мероприяти тәтәшәх иртет. Ачасем мән пәчәкрен аван аталанса пыччәр тесе Н. Порфирьева воспитатель вәсемпе кәсәклә вәйәсем ирттерет. Акә, тәсләхрен, «Пурне вәйүүсем» выляса ачасем тәссе-не уйәрма вәрәнчәс, япала-сен формисем тәрләрән пулнине әнланчәс. җак вәйәна шултаса каларни воспитателән пәрре те харам кайман: ачасем пите киләштерәсә сәнә вәйәна. Н. Порфирьева вәйәсем ирттернә чухне пәчәк шәпәрансем сухалса каймаҗсә, туххамрах тәрәс те хаваслан хуравлаҗсә. җакә ачасемшән усәллә пулни куҗсәрет.

Н. НИКОЛАЕВА.

ХАКЛӘ АЧАСЕМ ТАТА АШШӘ-АМАШӘ!

Сирә җыварха килекен Пәтәм тәнчери ачасене хутәлемелли кун ячәпе чун-чәререн саламлатәп.

Ачаләх кашнин пурнаҗәнчә асра юлат. Вәл мәнле пуласси вара пирәнтен, асписенчен, нумай килет. Ачасем пурнаҗара хайсен вырәнне тупчәр, вәсен ачаләхә телейлә пултәр тесе тәрәшмалла. Ашшә-амәшәсем, воспитательсем, вәрәнтәксем хайсен тивәсәне чун-чәре хушна пек пурнаҗслани кирлә кунта. Вара пирән пулассәх шанчәклә та җирәп ала-ра пулә. җаваш Республикин, РФ Правительствисем телейлә ачаләхшән тәрәшнине вәсем ачаллә җемьесене пул-лашас тәлләвпе туна утәмсем те җирәплетсе параҗсә.

Анча патшаләх җине шанса ларни канә ашшә-амәшәшән киләшүллех мар пулә. Хамәр ачасем савәнәс күччәр, ват-ләхра пирән хутләх пулччәр тесен, вәсемпе пәчәк чухнех тимлә пуласчә, тәрәс воспитани парасчә. Вәсем пур әнлән тәрәс аталанччәр тесе куллен тәрәшасчә. Вәсене пурнаҗ-ри йывәрләхсемпе кәрешме, сәнтәрме вәрәнтеҗсә. Хамәр-ан ку енепе ачасемшән ыра тәсләх пуласчә. Тәван кил чун туртакан вырән пултәр тесе хамәртан килнине йәллә тәвасчә.

Пурне те җирәп сывләх, вәрәм кун-сул, әнәсу, телей сунатәп. Хуйхә-суйхә сирән җывәха та ан пытәр. Ачәрсем савәнәс җеҗ күччәр.

Район пуҗләхә Ю. ИВАНОВ.

Район уй-хирәсенче

Әссем малалла пырәсә

Ял хуҗаләх производство кооперативсеме хрәсчен (фермер) хуҗаләхәсенчен район администрацийән ял хуҗаләх пайне тәрәтнә оперативлә кәтартусемпе сәр әҗченә акнә-ларна культурәсене пәхса ситәнтерес әҗе күләнчә. җу уйәхән 28-мәшә тәлне «Герой», «Оринино», «Ударник» пәрлешүллә хуҗаләхсем тыр-пул уйәсенчи сум куракпе гербицид сапса кәрешме пуҗларәс.

Ильич яч. хис., «Оринино», «Свобода» ял хуҗаләх производство кооперативсеме «Картофель» агросоюзра, В. Бархаткин хрәсчен (фермер) хуҗаләхәнче механизаторсен сәр улми речәсене пәрремәш хут кәпкәлатма тытәнчәс.

«Свобода» ял хуҗаләх производство кооперативе пахча җимәс лартас әҗе күләнчә. Унән лаптәкә пәтәмпе 15 гектар йышәнмалла.

Хамәр инф.

Акци

«җаваш ен – пирус тәтәмәнчен ирәклә республика»

Майән 31-мәшәнчә пәтәм тәнчә пируса йышәнмалла мар куна паллә тәват. җавна май сәр-шывәпех «Майән 31-мәшә – яланләхх пирус туртма пәрахмалли кун» акци иртет. Пирән республикара вара җак кун «җаваш ен – пирус тәтәмәнчен ирәклә республика» девизпа иртет. Пур районпа хуларта та, предприятисемпе организацисенче те пируса хирәс кәрешме палартна мероприятиясем йөркеләс.

Республикан тәп хулинче массәллә акци Студентсен сквернәче 15 сехетре (җаваш патшаләх университетән тәп корпусне хирәс) пултанәт. Студентсен пултарулах ушкәнәсем, сывә пурнаҗ йөркишән тәрәшакан волонтерсен командисем хайсен әҗе-хәләпе паллаштарәс. Камәл пуррисенне медицина әҗченәсем җакәнтах үпкисене те тәрәсләсәс.

Социологи йитәмәсем тәрәх пирән республикари 40 процент сын пирус туртат. Вәхәтсәр вилекенсен йышә үссе пынинче пирусан тәпи те пыҗак. җәр җинче кашни 10 секунтра пирус туртакан пәр сын вилет. Апла җак хәрушләха хирәс пурин те кәрешмелле.

Районти конкурс

Кам чи тирпейли?

Муркаш Енре тәван тавраләха тата хамәр пурәнәкан вырәнсене тирпей-илем кәртәссипе җулленех пыҗак әҗсем туса ирттерәсә. җакә пирән пурнаҗ культурине тәрәкләтәссипе җыханни никамшән та вәртәнләх мар.

Маларах каланине пәтәмләтсе кәҗал та җу уйәхән 20-мәшәнчен пулса сурла уйәхән 1-мәшәнчәчәчәчә районта ялсене тирпей-илем кәртәссипе тата тәван тавраләха йывәс-курак лартса ешәртәссипе смотр-конкурс иртет. Унта район территориянчи предприятисемпе организацисем, ялсене пурәнәкансем, ял тәрәхәсем хутшәнаҗсә.

Смотр-конкурсан 5 номинаци: ялсене тирпей-илем кәртәсси, предприятисем хайсене сирәплетсе панә сәр лаптәкәсенче санитари тасаләхне тытса тәни, социаллә сфера учреденийәсем хайсен территориясенче тирпейләхле илемләхе хуҗалантарни, уйрәм җынсен килти хуҗаләхәсенчи тирпейләх, чечек тәнчипе кану вырәнәсем йөркеләсси.

Хутшәнар-и апла конкурса? Хутшәнар!

Хамәр инф.

Н. НИКОЛАЕВА
калаҗна.